Utbildning FÖR DEN PERSONLIGA UTVECKLINGEN

1. UTBILDNINGSSYTEMET
- 1.1. Målsättning
- 1.2. Begrepp som används i utbildningssystemet
- 1.3. Utbildningens arbetsfördelning
- 1.4. Utbildningshelheterna
- 1.5. Modulkartan

2. KÅRENS UTBILNINGSUPPGIFT
- 2.1. Utbildningsansvarig
- 2.2. Utbildningshelheten *Välkommen till scouting!*
- 2.3. Handledning i anslutning till *Scoutledargrundutbildningen*
- 2.4. Planering av kårens utbildningsbehov

1. UTBILDNINGSSYTEMET

Utbildningen stöder scoutprogrammet och är en viktig del av den fostrande verksamheten inom scoutingen. Utbildningssystemets uppgift är att stöda den fostrande verksamheten genom att garantera att det finns tillräckligt med kunniga unga och vuxna ledare.

Utbildningssystemet reviderades 2008 för att stöda det förnyade scoutprogrammet. Enligt det nuvarande utbildningssystemet är det lättare att delta i utbildningar och tidigare förvärvade kunskaper beaktas. Den mest iögonfallande förändringen är att utbildningar numera byggs upp utav moduler. De olika uppdragen stöds av utbildningshelheter som i sin tur byggs upp utav 1-6 timmar långa moduler. En modul kan ingå i flera utbildningshelheter och med hjälp av dem är det lätt att identifiera gemensamma delar i utbildningarna för de olika uppdragen. I och med att utbildningarna byggs upp utav moduler är det möjligt att plocka endast de delar som känns relevanta för en själv. Strukturen och principerna för Finlands Scouters utbildningssystem finns beskrivna i häftet *Utbildningsguiden*.

Genom utbildningssystemet vill man inspirera unga och vuxna ledare att utbilda sig. Den som utbildar sig erbjuds handledning och möjligheten att välja tillvägagångssätt.

Tips!

- Du hittar kursbeskrivningar och -material på adressen http://www.scout.fi/kurser.

I utbildningssystemet definieras utbildningarna för uppdragen inom centralorganisationen, förbundet och kåren, liksom målsättningarna för och innehållet i de olika utbildningshelheterna. Också arbetsfördelningen mellan de olika aktörerna och utbildningens utveckling, uppföljning och utvärdering definieras i utbildningssystemet.

Genom utbildningssystemet stöds förverkligandet av scoutprogrammet i och med att ledare utbildas och därmed kan stöda verksamheten för barn och unga – på det här sättet uppnås målsättningen med scouting. Utbildning i enlighet med utbildningssystemet riktar sig till vuxna ledare (över 22 år) och till unga ledare som har ett uppdrag. Dessutom kan en del av roverscoutens program utgöras av utbildning. Unga ledare som deltar i utbildning stöds alltid av en vuxen ledare i kåren.

1.1. Målsättning

Utbildningssystemets uppgift är att säkerställa att det inom centralorganisationen, förbundet och kåren finns tillräckligt med kunniga unga och vuxna ledare för att kunna förverkliga kvalitativ scoutverksamhet.

Utbildningssystemet lyckas med sin uppgift då

- det finns tillräckligt med ledare som vill ha uppdrag
- det arrangeras utbildning som är lämplig gällande förverkligande och innehåll
- varje deltagare tack vare utbildning lär sig de färdigheter han behöver i sitt uppdrag

- det i kåren förverkligas kvalitativ scoutverksamhet för alla åldersgrupper
- målen för fostran uppnås

1.2. Begrepp som används i utbildningssystemet

Modul

En modul är en innehållsmässig helhet som har en definierad målsättning och omfattning. En eller flera moduler bildar en utbildningshelhet. En modul kan ingå i flera utbildningshelheter. En modul som avlagts inom ramarna för en utbildningshelhet räknas till godo inom en annan utbildningshelhet. En modul kan avläggas på flera olika sätt.

Utbildningshelhet

I en utbildningshelhet definieras den utbildning som behövs för ett uppdrag. En utbildningshelhet består av en eller flera moduler från olika kunskapsområden. En utbildningshelhet är avlagd då alla moduler avlagts och den till utbildningen hörande avslutande diskussionen förts.

Utbildningstillfälle

Ett utbildningstillfälle är ett tillfälle där en eller flera moduler erbjuds och pågår en begränsad tid. En utbildare ansvarar för utbildningstillfället.

Kurs

En kurs består av ett eller flera utbildningstillfällen och pågår en begränsad tid. En kurs arrangeras av en stab bestående av utbildare. En kurs kan omfatta förhands- eller mellanuppgifter och kan motsvaras av en utbildningshelhet. En kurs kan omfatta också annat än det som nämns i modulbeskrivningarna. Staben ansvarar för kursen.

Flerformsutbildning

Flerformsutbildning är ett sätt för att genomföra utbildning. Flerformsutbildningen pågår en begränsad tid och består av en blandning av t.ex. utbildningstillfällen, distansstudier och handledda självstudier. Flerformsutbildning arrangeras av en stab bestående av utbildare. En flerformsutbildning kan motsvara en utbildningshelhet och omfatta också annat än det som nämns i modulbeskrivningarna.

1.3. Utbildningens arbetsfördelning

Helhetsansvaret för utbildningssystemet ligger på centralorganisationens och förbundets verksamhetsområden för utbildning. De som ansvarar för utbildningen är

- Utbildningsutskottet (fi. Koulutusvaliokunta) och utbildarna i centralorganisationen
- utbildningsinstruktörerna och utbildarna i förbundet
- den utbildningsansvariga i kåren

Centralorganisationens uppgift är att upprätthålla utbildningssystemet som helhet samt att utvärdera och utveckla det. Centralorganisationen upprätthåller ett utbildningsregister och ansvarar för utgivandet av publikationer gällande utbildningssystemet.

Centralorganisationen ansvarar också för arrangerandet av vissa utbildningshelheter, för utbildandet av utbildningsinstruktörer samt för utbildarnas fortsättnings- och kompletteringsbildningar.

Förbundets uppgift är att förverkliga, utvärdera och utveckla utbildningssystemet inom förbundet. Förbundet ansvarar för upprätthållandet av utbildningsregistret gällande förbundets medlemmar och de utbildningar som förbundet arrangerar. Förbundet ansvarar för arrangerandet av vissa utbildningshelheter. Dessutom utbildar förbundet kårens utbildningsansvariga och stöder honom i sitt uppdrag.

Kårens uppgifter är att handleda de ledare som deltar i utbildning, göra ledarna förtrogna med sina uppdrag och handleda och godkänna de prestationer som kåren ansvarar för.

1.4. Utbildningshelheterna

Nedan finns alla utbildningshelheter listade, av dessa ansvarar kåren för utbildningshelheten *Välkommen till scouting* men vid behov kan den arrangeras av förbundet eller centralorganisationen.

Utbildningshelheterna

- *Välkommen till scouting*
- *Vice åldersgruppsledare*
- *Åldersgruppsledare, varguge (= akela)*
- *Åldersgruppsledare, äventyrsscout (= kapten)*
- *Åldersgruppsledare, spejarscout (= spejarscoutlots)*
- *Åldersgruppsledare, explorerscout (= explorerscoutlots)*
- *Åldersgruppsledare, roverscout (= roverscoutlots)*
- *Som ledare i kåren*
- *Scoutledarens grundutbildning*
- *Scoutledarens fortsättningsutbildning*
- *Utbildningsansvarig*
- *Åldersgruppsansvarig*
- *Att leda kåren*
- *Välkommen till distriktet*
- *Scoututbildare*
- *Att leda en grupp i distriktet*
- *Regioninstruktör*
- *Programinstruktör*
- *Utbildningsinstruktör*
- *Att leda en scoutorganisation*

1.5. Modulkartan

På modulkartan åskådliggörs vilka moduler som hör till respektive utbildningshelhet. En utbildningshelhet motsvaras av ett uppdrag. Varje utbildningshelhet består av en eller

flera moduler som är nödvändiga för uppdraget som utbildningshelheten stöder. En modul kan ingå i flera utbildningshelheter.

Bild
Modulkartan

2. KÅRENS UTBILNINGSUPPGIFT

Kåren har en viktig uppgift inom scoututbildningen. Kåren ansvarar för handslagen, d.v.s. uppdragen, inom kåren (rekrytering, utbildning, stöd, respons) och uppmuntrar ledarna att delta i de utbildningar som behövs för de olika uppdragen.

2.1. Utbildningsansvarig

Uppdraget som utbildningsansvarig är ett förhållandevis nytt uppdrag. Målsättningen med att i kåren utse en utbildningsansvarig är att säkerställa att kunnandet i kåren utvecklas, både på kår- och individnivå, och att kårens ledares styrkor och utvecklingsområden identifieras.

Den utbildningsansvarigas uppgifter är att

- göra upp en utbildningsplan för kåren
- informera förbundet om kårens utbildningsbehov
- informera kårens medlemmar om utbildningar som erbjuds
- sköta kårens anmälningar till utbildningar
- upprätthålla kårens utbildningsregister gällande de moduler som kåren ansvarar för
- följa med centralorganisationens och förbundets utbud på utbildning
- motivera kårens medlemmar att delta i utbildning

Vem kan fungera som utbildningsansvarig?
Uppdraget som utbildningsansvarig passar en erfaren ledare som inte mera är aktiv i kårens veckoverksamhet men också en ung ledare som vill prova på någonting nytt.

Den utbildningsansvarigas kunnande
Den utbildningsansvariga bör känna till utbildningssystemet, den egna kårens verksamhet och ledare så att han kan göra upp en långsiktig utbildningsplan för kåren. Han bör också känna till kårens sätt att verka och förfarande gällande anmälningar. Dessutom behöver den utbildningsansvariga kunna handleda och motivera andra.

För den utbildningsansvariga finns en egen utbildningshelhet som består av en modul. Den utbildningsansvariga kan gärna delta i också utbildningshelheterna *Scoutledarens fortsättningsutbildning*, *Åldersgruppsansvarig*, *Att leda kåren* och *Scoututbildare*.

2.2. Utbildningshelheten *Välkommen till scouting!*

Utbildningshelheten *Välkommen till scouting* arrangeras vanligtvis av kåren men vid behov av centralorganisationen eller förbundet. Det är ändamålsenligt att arrangera utbildningshelheten då det i kårens verksamhet kommer med vuxna som saknar erfarenhet av scouting. Utbildningshelheten kan gärna arrangeras då man i kåren håller på och grundar ett föräldraråd eller då en ny kår grundas. Delar av utbildningshelheten kan hållas under föräldrakvällar för att ge föräldrar en bättre inblick i scoutverksamheten.

Utbildningshelheten *Välkommen till scouting* är fyra timmar lång. Varje utbildningstillfälle kan anpassas utgående från deltagarna. Utbildningshelheten kan arrangeras under en eller två kvällar eller som en del av något av kårens evenemang. Liksom alla andra kårevenemang är det bra att planera in *Välkommen till scouting* i kårens händelsekalender.

Utbildningshelheten *Välkommen till scouting* består av två moduler – *Scouting rätt och slätt* och *Trygg scouting*. Modulen *Scouting rätt och slätt* handlar om scouthistoria, målsättningen med scoutverksamheten, scoutingens värdegrund och organisation. Genom modulen blir deltagaren förtrogen med målen för fostran, scoutmetoden och åldersgrupperna. Deltagaren får också en inblick i informationskällor och scoutlitteratur. Under modulen *Trygg scouting* får deltagaren bekanta sig med säkerhetsföreskrifterna och öva sitt agerande i samband med mindre olyckor.

Tips!

- Modulen *Scouting rätt och slätt* finns på svenska som webbkurs. Webbkursen hittas på adressen http://ledarskapsakademi.scout.se/finland. Det tar cirka två timmar att avlägga webbkursen.

2.3. Handledning i anslutning till *Scoutledargrundutbildningen*

Före utbildningen inleds, utses inom kåren en handledare, handledaren och deltagaren träffas. Utbildningen börjar i och med att de träffas. Under den första träffen är det bra att gå igenom följande:

- Vilka är deltagarens egna målsättningar?
- Hur bra känner deltagaren till kårens verksamhet? Vid behov kan deltagaren bekanta sig med verksamhetsplanen och budgeten.
- Hurdan är en bra ledarskapsövning?
- Hurdan är en bra rapport?
- Vilken är handledarens roll?
- Vilken är tidtabellen?

Ledarskapsövningen

Ledarskapsövningen är en övning. Syftet med ledarskapsövningen är att ge deltagaren en möjlighet att under trygga förhållanden öva sitt scoutledarskap. Under ledarskapsövningen fungerar deltagaren som ansvarig ledare (dock så att det som krävs enligt säkerhetsföreskrifterna uppfylls). Ledarskapsövningen är målinriktad, i enlighet med scoutprogrammet och scoutig. Deltagaren planerar och genomför ledarskapsövningen självständigt men handleds enligt behov av sin handledare. Efter att deltagaren genomfört sin ledarskapsövning skriver han en rapport. Handledaren skriver ett utlåtande som bifogas rapporten. Rapporten godkänns av förbundets Utbildningsgrupp.

Handledarens uppgifter är att

- från början följa med planeringen

- se till att deltagaren har tillgång till de resurser han behöver (pengar, utrymmen, andra ledare)
- ge konstruktiv kritik under planeringens gång
- svara på frågor och vid behov ge råd
- delta i ledarskapsövningsevenemanget
- fungera som alla andra ledare under ledarskapsövningsevenemanget
- rådge och stöda deltagaren under ledarskapsövningsevenemanget
- efter ledarskapsövningsevenemanget tillsammans med deltagaren gå igenom evenemanget och utvärdera det; vad lyckades, vad kunde ha gjorts bättre, vad lärde deltagaren sig?
- ge ett skriftligt utlåtande

2.4. Planering av kårens utbildningsbehov

Planeringen av kårens utbildningsbehov hör ihop med nästa års verksamhetsplan och med den mera långsiktiga utvecklingsplanen. I verksamhetsplanen beaktas olika utbildningstillfällen och kurser som kårens ledare ska delta i. I utvecklingsplanen finns de åtgärdar som säkerställer kontinuiteten i kårens verksamhet och de åtgärder som bidrar till en förbättrad kvalitet.

För uppgörandet av utvecklingsplanen lönar det sig att utvärdera kårens verksamhet med hjälp av *Kehittyvä lippukunta* -materialet, detta finns tills vidare endast på finska (2011). Läs mera om utvärdering av kårens verksamhet i kapitlet *Verksamhet*! Om kåren exempelvis planerar att starta upp verksamhet för en ny åldersgrupp lönar det sig att planera detta noggrant och att beakta kommande ledares utbildningsbehov. När en ny åldersgrupp inleder sin verksamhet bör gruppen ledas av utbildade ledare. Det är en god idé att utbildningen av nya ledare hålls strax före gruppens verksamhet inleds så att ledarna snabbt kommer åt att ta i bruk allt det de under utbildningen lärt sig.

Ett fokuseringsområde i utvecklingsplanen kan vara att utöka kårens ledarskara. För att detta ska förverkligas behöver ni fundera på hur ni ska rekrytera nya ledare och förbereda er på att erbjuda dem utbildning. Om ni planerar att utöka ledarskaran med scoutföräldrar är det skäl att planera in en *Välkommen till scouting* -utbildningshelhet kort efter det evenemang där ni rekryterat föräldrar. Det är svårt att göra upp en detaljerad utbildningsplan för föräldrar före ni känner till vad de kan sedan tidigare. Det ni på förhand kan göra är att bestämma vem som för handslagsdiskussioner med föräldrarna. Om flera föräldrar är i behov av samma utbildning kan ni höra er för med förbundet om det är möjligt att de arrangerar utbildningen och samtidigt erbjuder den åt också andra kårer. Kom ihåg att anpassa utbildningarna utgående från deltagarna!

I planeringen av kårens utbildningsbehov lönar det sig att beakta åldersgruppernas storlek och hur många som kommer att flyttas upp till följande åldersgrupp så att det säkert finns tillräckligt med ledare. Om det utgående från åldersgruppernas uppskattade storlekar ser ut som om ni i kåren snart kommer att ha för få ledare är det skäl att genast börja rekrytera och utbilda nya!

Utbildningsbehov kan uppstå också mitt i verksamhetsåret. När den utbildningsansvariga känner kårens ledare och förbundets utbildningsutbud är det lätt för honom att guida respektive ledare till rätt utbildning. Utbildningssystemet möjliggör att utbildningar avläggs i flerform. Även om ett utbildningstillfälle eller en kurs inte erbjuds inom en snar framtid kan den enligt överenskommelse med en utbildningsinstruktör avläggas i form av självstudier.